

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 27. november 2024 blev i sag nr. 101214:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Codan Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har ulykkesforsikring. I klageskema af 20/2 2024 samt i vedlagte bilag har klagerens advokat bl.a. anført:

"Som advokat for [klageren] klager jeg hermed over afgørelse truffet af Codan Forsikring ('Codan') den 27. juni 2023 om vurdering af min klients méngrad. Afgørelsen vedhæftes som **bilag 1**. Som det fremgår, er det Codans opfattelse, at min klients krav på méngodtgørelse er forældet som følge af for sen anmeldelse.

Denne afgørelse klagede jeg over den 25. august 2023, **bilag 2**.

Codan har den 5. oktober 2023 fastholdt sin afgørelse, **bilag 3**.

2. Sagsfremstilling

Min klient var den 19. december 2016 udsat for en arbejdsulykke, da han skulle skubbe en byrde på omkring 95 kg. op ad en rampe. Han gled på vej op ad rampen, hvorved han fik en vrid og smæld i ryggen.

Min klient anmeldte ulykken til sin private ulykkesforsikring tegnet i Codan.

Sagen blev tillige anmeldt til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ('AES'), da der var tale om en arbejdsskade.

Ved afgørelse af 22. januar 2018 anerkendte AES, at der var tale om en arbejdsskade, **bilag 4**. Som det fremgår af afgørelsen, fastsatte AES min klients méngrad til under 5 %, idet AES vurderede, at min klients méngrad skyldes andre forhold end ulykken.

Denne afgørelse blev stadfæstet af Ankestyrelsen den 6. marts 2019, **bilag 5**.

Sideløbende med sagsbehandlingen i AES og Ankestyrelsen, verserede en civil sag mellem min klient og hans tidligere arbejdsgiver. I denne sag blev der indhentet en udtalelse fra Retslægerådet. Retslægerådet udtalelser af henholdsvis 28. maj 2021 og 25. november 2021 fremlægges som **bilag 6** og **bilag 7**.

Den 28. september 2021 skrev Codan til min klient, at Codan var enige i afgørelserne fra AES og Ankestyrelsen, og at de derfor ikke kunne udbetale ménerstatning i henhold til ulykkesforsikringen. Jeg henviser til bilag 1, side 1, 3. afsnit.

Den 24. november 2022 fastsatte AES min klients méngrad som følge af arbejdsulykken til 12 %, **bilag 8**. Som det fremgår af afgørelsens side 3, havde AES genoptaget sagen som følge af nye oplysninger i form af en udtalelse fra Retslægerådet omkring årsagssammenhæng (bilag 6 og bilag 7).

Afgørelsen blev anket af Codan (hvor min klients tidligere arbejdsgiver har tegnet arbejdsskade-forsikring), idet det blev gjort gældende, at AES har henvist til et forkert punkt i méntabellen.

Den 29. november 2022 oplyste min klient til Codan, at AES havde truffet ny afgørelse i sagen, jf. bilag 1, side 1, 4. afsnit. Han anmodede derfor Codan om at revurdere deres afgørelse af 28. september 2021.

Ved dom af 7. december 2022 fik min klient i den civile sag medhold i, at hans tidligere arbejdsgiver var ansvarlig for ulykken, og han blev tilkendt godtgørelse for svie og smerte og tabt arbejdsfortjeneste. Dommen fremlægges som **bilag 9**. Dommen blev anket til landsretten, der afsiger dom den 26. februar 2024.

Den 8. december 2022 skrev Codan til min klient, at Codan ville indhente nye oplysninger i sagen. Codan indhentede herefter akterne fra AES, jf. bilag 1, side 1, 5. og 6. afsnit.

Den 27. juni 2023 afviste Codan at betale erstatning med den begrundelse, at min klients krav var forældet. Som det fremgår, er det Codans synspunkt, at da Codan den 28. september 2021 afviste min klients krav, blev kravet i medfør af forsikringsaftalelovens § 29, stk. 5 var forældet ét år efter den 28. september 2021.

Den 8. januar 2024 fastsatte AES på ny min klients méngrad til 12 % som følge af arbejdsulykken, **bilag 10**.

3. Min klients krav er suspenderet

Det gøres gældende, at min klients krav skal vurderes i henhold til forældelsesloven, og at hans krav har været suspenderet i medfør af lovens § 3, stk. 2.

Min klient har således først efter revurderingen fra AES den 24. november 2022 et rimeligt grundlag for at tro, at hans méngrad kunne henføres til arbejdsulykken. Den 3-årige forældelse i forældelseslovens § 3, stk. 1 har således været suspenderet i medfør af § 3, stk. 2.

Da min klients krav ikke er forældet efter forældelsesloven, har FAL § 29 ikke relevans for sagen.

Jeg henviser til Bo von Eyben, Forældelse, 2. udgave hvoraf fremgår følgende af side 541:

'Selv om skadelidte er klar over, at der er sket en vis skade, kan suspension som følge af manglende kendskab til årsagssammenhæng indtræde, hvis skadelidte ikke havde grundlag for at henføre senere symptomer til denne skade. Denne uvidenhed kan især begrunde suspension, hvis disse symptomer kunne have anden årsag, og skadelidte havde rimelig grund til at antage, at de faktisk havde anden årsag.'

Bo von Eybens synspunkt er baseret på retspraksis. Som **bilag 11** fremlægges FED2008.286 hvoraf fremgår, at landsretten lagde til grund, at skadelidte i en periode havde været i utilregnelig uvidenhed om, at nogle gener kunne relateres til en færdselsulykke fremfor nogen forudgående lidelser.

Som **bilag 12** fremlægges U2000.2509V. I denne sag var en kvinde i 1978 udsat for et færdselsuheld. Hun anlagde retssag mod bilens forsikringsselskab i 1993, og som det fremgår af præmisserne, fandt landsretten, at selv om del af kvindens gener var karakteristiske for et whiplash traume, burde hun ikke før 1989 have indset, at der var årsagssammenhæng mellem ulykken og hendes gener. Forældelsen var derfor suspenderet frem til 1989, og kvindens krav var dermed ikke forældet.

I denne sag har AES frem til afvist, at der var årsagssammenhæng mellem min klients lidelser og ulykken. Codan har i vurderingen i henhold til ulykkesforsikringen baseret sin afvisning på afgørelserne truffet af AES og Ankestyrelsen. Efter AES den 24. november 2022 for første gang fastsatte en méngrad som følge af arbejdsulykken, rettede han henvendelse herom til Codan den 29. november 2022.

Det synes da også åbenbart, at Codan frem til afgørelsen fra AES den 24. november 2022 ville basere deres afgørelse om min klients méngrad på afgørelserne truffet af AES og Ankestyrelsen.

4. Forældelse i medfør af FAL § 29, stk. 5

For det tilfælde, at Ankenævnet finder, at forældelsen i sagen ikke er suspenderet, gøres det gældende, at AES's anerkendelse af årsagssammenhæng mellem ulykken og min klients lidelser udgør en væsentlig oplysning af betydning for bedømmelse af min klients krav, der udløser en ny frist efter FAL § 29, stk. 5.

Jeg henviser blandt andet til Forsikringsankenævnskendelse 87901 af 7. oktober 2015. I denne sag var et krav ikke forældet, selv om der var gået 1½ år fra forsikringsselskabet afviste kravet til skadelidte igen rettede henvendelse. I den mellemliggende periode var skadelidte méngrad forhøjet af Ankestyrelsen fra mindre end 5% til 20%.

I afgørelsen henviser Ankenævnet til, at forsikringsselskabet 'med rette' havde genoptaget behandlingen af sagen. Afgørende er således, om en sag 'med rette' enten er genoptaget eller burde genoptages, idet et forsikringsselskab selvsagt ikke kan henholde sig til forældelse, hvis en sag med rette burde genoptages.

Hertil kommer, at Codan konkret har genoptaget sagen, idet Codan den 8. december 2022 indhentede de nye og relevante oplysninger. Også Codans sagsbehandlingstid på 7 måneder viser, at Codan reelt har genoptaget sagen.

Med hensyn til Codans bemærkninger om at Codan den 8. december 2022 tog forbehold for at gøre gældende, at min klients krav var forældet, bemærkes, at forældelse alene afhænger af, om kravet i henhold til lovgivning er forældet. Codans forbehold har altså ingen retlig betydning."

Selskabet har den 5/4 2024 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Sagens tvist for nævnet angår, om klagerens eventuelle krav på méngodtgørelse fra sin ulykkesforsikring hos Codan Forsikring er forældet.

Efter gennemgang af klagen fastholder selskabet sin tidligere vurdering af, at kravet er forældet, da klageren ikke er vendt tilbage over for selskabet inden for 1 år efter, at selskabet afviste at betale godtgørelse for varigt mén.

Sagsforløb

For klagerens ulykkesforsikring i Codan Forsikring gælder forsikringsbetingelserne fremlagt som **bilag A**.

Selskabet modtog anmeldelse fra klageren den 16. februar 2017 vedrørende ulykke sket på arbejdet den 19. december 2016. Anmeldelsen er fremlagt som **bilag B**.

Selskabet anerkendte ulykkestilfældet som omfattet af forsikringen ved brev af 24. april 2017, fremlagt som bilag C, og bad samtidig klageren om at give besked, når der blev indhentet lægeattester eller speciallægeerklæringer i arbejdsskadesagen, så selskabet kunne indhente en kopi heraf til behandling af ulykkessagen.

Den 2. juni 2017 modtog selskabet lægeerklæring 1 samt journal og forelagde sagen for selskabets rådgivende lægekonsulent med henblik på en eventuel aconto-udbetaling. Lægevurderingen er fremlagt som **bilag D**. Det fremgår, at det var lægens vurdering, at klagerens gener hovedsageligt skyldtes forudbestående forhold.

Selskabet meddelte herefter klageren, at der ikke kunne betales aconto-godtgørelse, men at man afventede, at han skulle vende tilbage, når der forelå en afgørelse fra AES.

Den 12. november 2018 ringede klageren med spørgsmål vedrørende erhvervsevnetab. Sagsbehandleren i ulykkeafdelingen henviste klageren til arbejdsskadesagen og mindede ham endnu en gang om, at han skulle sende afgørelsen fra AES, når denne forelå.

Herefter hørte selskabet intet fra klageren i sagen i mere end 2,5 år. Selskabet rettede af egen drift henvendelse til klageren ved brev af 30. juli 2021, fremlagt som bilag E, og rykkede for afgørelsen fra AES.

Klageren rettede telefonisk henvendelse til selskabet den 26. august 2021, hvor det blev selskabet bekendt, at der forelå en afgørelse fra AES, og at denne ligeledes var påklaget til Ankestyrelsen.

Selskabet indhentede herefter akterne fra arbejdsskadesagen og modtog disse den 23. september 2021.

Det var først på dette tidspunkt, selskabet blev bekendt med, at der forelå en afgørelse fra AES fra januar 2018, altså i over 3,5 år, uden klageren havde givet besked herom, som det var aftalt.

Selskabet vurderede sagen på baggrund af de modtagne akter, og idet selskabets tidligere lægekonsulentvurdering var i overensstemmelse med AES og Ankestyrelsens vurderinger omkring, at generne skyldtes forudbestående forhold, skrev selskabet ved brev af 28. september 2021, at selskabet var enige med AES's vurdering af ménene til under 5 % og afsluttede sagen.

Brevet er fremlagt som **bilag E**.

Selskabet hørte herefter ikke noget fra klageren før den 29. november 2022, hvor han oplyste, at AES havde truffet en ny afgørelse.

Efter modtagelse af samtykke fra klageren indhentede selskabet herefter de nye akter fra arbejdsskadesagen.

Ved brev af 8. december 2022 orienterede selskabet klageren om indhentelsen af akterne, ligesom det i brevet var angivet:

'Vi tager forbehold for, at et eventuelt krav efter denne skade kan være forældet.'

Brevet er fremlagt som **bilag F**.

Efter modtagelsen af akterne fra AES blev selskabet bekendt med, at der ikke var sket en forværring/ændring af forholdene hos klageren, men at der blot var tale om en ændret vurdering fra arbejdsskademyndighederne.

Selskabet meddelte derfor klageren, jf. bilag 1, at kravet var forældet, jf. FAL § 29, stk. 5, 1. pkt., idet klageren skulle have vendt tilbage inden for et år efter selskabets endelige vurdering den 28. september 2021.

Selskabet fastholder sin vurdering

Codan Forsikring skal overfor Ankenævnet for Forsikring fastholde sin tidligere vurdering af, at klagerens krav er forældet.

Ad suspension

Det følger af forsikringsaftalelovens § 29, stk. 1, og forældelseslovens § 2 og § 3, at et krav på forsikringsdækning forældes 3 år efter det tidligste tidspunkt, hvor klageren kunne have fremsat sit krav over for selskabet. Endvidere fremgår det af FAL § 29, stk. 5, 1. pkt., at forældelsen indtræder et år efter, at selskabet har afvist kravet.

Klageren har gjort gældende, at forældelsen er suspenderet, jf. FOL § 3, stk. 2, da klageren har været i utilregnelig uvidenhed om sit krav, indtil afgørelsen fra AES forelå den 24. november 2022.

Selskabet er ikke enig heri.

Det fremgår af de fremlagte akter i sagen, at klageren har fastholdt og forfulgt sit krav på erstatning/ godtgørelse for ryggenerne efter hændelsen den 19. december 2016 i både ansvarssagen mod arbejdsgiveren og i arbejdsskadesagen over for arbejdsskadeforsikringen.

Der har verseret en retssag om ansvar mod arbejdsgiveren, hvor sagen har været forelagt Retslægerådet. Klageren har på baggrund af udtalelserne fra Retslægerådet i ansvarssagen bedt AES om genoptagelse af arbejdsskadesagen, idet klageren fandt, at der var dokumentation for årsagssammenhæng på baggrund af udtalelserne fra Retslægerådet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at det fremgår af sagens bilag, at den første udtalelse fra Retslægerådet, jf. bilag 6, forelå allerede den 28. maj 2021, altså inden Codan afviste sagen den 28. september 2021. Udtalelsen blev ikke sendt til Codan i ulykkessagen.

Det er selskabets opfattelse, at det er åbenbart, at klageren ikke har været i utilregnelig uvidenhed om kravet. Der har blot været uenighed om méngraden/kravets størrelse.

Klageren har til støtte for sit synspunkt henvist til FED 2008.286, jf. bilag 11.

Det er selskabets opfattelse, at de to sager ikke er sammenlignelige. Den skadelidte i FED 2008.286 havde en omfattende sygdomstilstand med kroniske ryg- og lændegener og var sygemeldt med følger efter lungelidelse med åndedrætsbesvær, svimmelhed og hovedpine på det tidspunkt, hvor han var ude for det i sagen omhandlende færdselsuheld, hvor han pådrog sig en nakkeforvridning. Den skadelidte blev først opmærksom på sammenhængen mellem sine gener og færdselsuheldet, da en fysioterapeut gjorde ham opmærksom på, at det kunne være påvirkningen ved færdselsuheldet, som var årsagen til, at han følte, at hans kroniske lænde- og ryggerer var 'rykket op' og blevet til nakkegener.

I nærværende sag har klageren hele tiden gjort gældende, at der var årsagssammenhæng mellem arbejdsskaden og hans efterfølgende gener i ryggen, men der har mellem parterne været uenighed om, hvor stor en del af méngraden, der skulle henføres til forudbestående forhold, og hvor stor en del der skulle henføres til følger efter arbejdsskaden.

Endvidere har klageren henvist til UfR 2000.2509 V, jf. bilag 12, hvor der også var tale om en situation, hvor den skadelidte ikke var klar over, at der kunne være en sammenhæng mellem ulykkestilfældet og generne, idet hun havde fået oplyst af sin læge, at der ikke var sket hende noget i forbindelse med det pågældende uheld, og hun havde fået at vide, at hendes tilstand skyldtes en paranoid psykose. Retten fandt derfor, at forældelsen var suspenderet frem til det tidspunkt, hvor hun ved aktindsigt i sin pensionssag blev vidende om, at hun havde fået whiplash i forbindelse med uheldet.

I nærværende sag har klageren anmeldt krav på godtgørelse og erstatning som følge af ryggerer efter hændelsen på arbejdet til både ulykkesforsikring, arbejdsskadeforsikring og arbejdsgiveren. Han har endvidere forfulgt sit krav over for arbejdsgiveren ved domstolene.

Klageren har således ikke været i utilregnelig uvidenhed om sit krav, men blot undladt at forfølge kravet over for Codan i ulykkessagen efter afvisningen den 28. september 2021.

Såfremt sagen skulle være holdt i live over for selskabet i forbindelse med den verserende retssag, skulle klageren have sørget for at foranledige fristafbrydende skridt inden for et år efter afvisningen, jf. FAL § 29, stk. 5, 1. pkt. Idet klageren har undladt dette, var forældelsen allerede indtrådt, da han rettede henvendelse til selskabet den 29. november 2022.

FAL § 29, stk. 5

Klageren gør endvidere gældende, at såfremt kravet er forældet, udløser AES's anerkendelse af årsagssammenhæng en ny frist, jf. FAL § 29, stk. 5.

Selskabet er ikke enig heri.

Klageren har henvist til ANK 87901.

Denne sag er efter selskabets opfattelse ikke sammenlignelig med nærværende, idet der på tidspunktet for klagerens henvendelse til selskabet i den pågældende sag endnu ikke var gået 3 år fra skadesdagen. Klagerens krav var således ikke forældet, da klageren henvendte sig og selskabet med rette vurderede sagen på ny.

I nærværende sag rettede klageren først henvendelse til Codan næsten 6 år efter skadesdagen og mere end et år efter Codans afslutning af sagen, og hans krav var således allerede forældet på tidspunktet for henvendelsen.

Klageren har anført, at selskabet har baseret sin vurdering af ménet på arbejdsskademyndighedernes afgørelser.

Selskabet er ikke enig heri, og selskabet mener i øvrigt heller ikke, at det har nogen betydning i forhold til vurderingen af, om kravet er forældet.

Selskabet har rigtignok modtaget akterne fra arbejdsskadesagen og også ménvurderingerne herfra, men har foretaget en selvstændig vurdering af klagerens følger efter hændelsen, jf. bl.a. bilag D og har ikke blot fulgt arbejdsskademyndighedernes afgørelser.

At AES i arbejdsskadesagen har truffet en ny afgørelse vedrørende méngraden har ikke nogen direkte betydning for ulykkessagen. Selskabet er ikke forpligtet til at følge afgørelserne fra arbejdsskademyndighederne - og ej heller forpligtet til at lade afgørelserne indgå i vurderingen af ménet, og afgørelsen medfører ikke en pligt for selskabet til at genoptage behandlingen af sagen.

Årsagssammenhæng

Såfremt nævnet skulle finde, at klagerens krav over for Codan ikke er forældet, gør selskabet gældende, at der ikke er årsagssammenhæng mellem hændelsen og klagerens fysiske gener uagtet udtalelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i arbejdsskadesagen.

Formodningsreglen i ASL § 12, stk. 2 om, at et varigt mén anses for at være en følge af arbejdsskaden, medmindre overvejende sandsynlighed taler herimod, finder ikke anvendelse ved vurderingen af de varige følger i ulykkessagen.

Her har klageren bevisbyrden for, at generne med overvejende sandsynlighed skyldes ulykken. Det er selskabets opfattelse, at denne bevisbyrde ikke er løftet.

Klageren havde forinden ulykken væsentlige forudbestående gener, og det er selskabets opfattelse, at det er disse, som er årsagen til klagerens nuværende varige gener.

Codan Forsikring skal således på baggrund af ovenstående fastholde, at sagen er forældet." Klagerens advokat har i brev af 22/5 2024 til nævnet bl.a. anført:

"1. Bemærkninger til Codans beskrivelse af sagsforløbet

Som det fremgår af sagens bilag 1, er Codans synspunkt, at min klients krav er forældet som følge af 1-årsfristen i FAL § 29, stk. 5, som ifølge Codan løber fra den 28. september 2021.

Codans redegørelse for, at der forud for, at 1-årsfristen begyndte at løbe, var et forløb på 3,5 år, hvor min klient undlod at informere Codan om afgørelser fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ('AES'), er derfor uden relevans. Jeg vil dog for god ordens skyld kommentere på Codans beskrivelse af sagsforløbet, der fremgår af 1. klagesvar side 1-2.

Codan anfører således på side 1:

'Selskabet meddelte herefter klageren, at der ikke kunne betales aconto-godtgørelse, men at man afventede, at han skulle vende tilbage, når der forelå en afgørelse fra AES.'

Den 12. november 2018 ringede klageren med spørgsmål vedrørende erhvervsevnetab. Sagsbehandleren i ulykkeafdelingen henviste klageren til arbejdsskadesagen og mindede ham endnu en gang om, at han skulle sende afgørelsen fra AES, når denne forelå.'

Codan har imidlertid ikke fremlagt dokumentation for, at min klient blev anmodet om at fremsende afgørelser fra AES. Codan har således ikke fremlagt den omtalte meddelelse eller et telefonnotat vedrørende samtalen af 12. november 2018.

I bilag C, Codans brev til min klient af 24. april 2017, anmoder Codan alene om at modtage lægelige akter.

Ved en gennemgang af Codans bilag kan det konstateres, at første gang, Codan anmoder om at modtage afgørelser fra AES, er i bilag E, Codans brev til min klient af 30. juli 2021. Codan indhentede herefter akterne fra AES, som Codan var i besiddelse af den 23. september 2021, jf. Codans Klagesvar side 2, øverst.

Codan har således ikke fremlagt nogen form for dokumentation for det sagsforløb, som Codan beskriver.

2. Bemærkninger til Codans afsnit 'Ad suspension' (side 2, nederst og side 3)

Så vidt ses lægger Codan til grund, at der løbende har verseret en sag både hos AES og mod arbejdsgiver.

Codan anfører blandt andet således på side 3, 6. afsnit:

'I nærværende sag har klageren hele tiden gjort gældende, at der var årsagssammenhæng mellem arbejdsskaden og hans efterfølgende gener i ryggen, men der har mellem parterne været uenighed om, hvor stor en del af méngraden, der skulle henføres til forudbestående forhold, og hvor stor en del der skulle henføres til følger efter arbejdsskaden.'

Som det imidlertid fremgår af bilag 6 (og af de akter fra AES, som Codan selv har indhentet), blev sagen vedrørende mén afsluttet den 6. marts 2019, hvor Ankestyrelsen traf afgørelse.

Retssagen vedrørte ikke spørgsmålet om mén. Som det fremgår af bilag 9, af dommens side 1, nederst, vedrørte sagen alene erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte. Udtalelsen fra Retslægerådet blev indhentet til brug for den verserende retssag. Der har således heller ikke i denne del af sagen verseret nogen uenighed mellem parterne om, *'hvor stor en del af méngraden, der skulle henføres til forudbestående forhold'*.

Som det fremgår af min klage af 20. februar 2024 side 3, 3. afsnit og afgørelsen fra AES af 24. november 2022, bilag 8, side 3, 5. afsnit *'genoptog'* AES sagen på baggrund af udtalelsen fra Retslægerådet.

Sagen om varigt mén blev altså afsluttet den 6. marts 2019, men genoptaget, og AES traf afgørelse den 24. november 2022. Dette fremgår også af min klage af 20. februar 2024.

Det er således faktuel forkert, når Codan f.eks. anfører således på side 3, 3. afsnit: *'Det er selskabets opfattelse, at det er åbenbart, at klageren ikke har været i utilregnelig uvidenhed om kravet. Der har blot været uenighed om méngraden/kravets størrelse.'*

Da afgørelsen om varigt mén var afsluttet, har min klient netop ikke før afgørelsen fra AES af 24. november 2022, bilag 8, haft noget rimeligt grundlag for at tro, at hans méngrad kunne henføres til arbejdsulykken. Forældelsen har således været suspenderet, jf. også min henvisning til Bo von Eyben, Forældelse, 2. udgave i min klage af 20. februar 2024, side 3.

Da min klients krav ikke er forældet efter forældelsesloven, har FAL § 29 ikke relevans for sagen

3. Bemærkninger til Codans afsnit *'Årsagssammenhæng'* (side 4)

Codan refererer til formodningsreglen i ASL § 12, stk. 2.

Imidlertid fremgår det af Retslægerådets svar på spørgsmål 4, spørgsmål 5 og spørgsmål 10, at årsagssammenhæng er *'sandsynlig'*. Retslægerådets udtalelser er benyttet i sag efter EAL, hvor der (som i alle andre sager om personskadeerstatning efter EAL) gælder en ligefrem bevisbyrde.

Codan skal vurdere sagen i henhold til Retslægerådets udtalelse og ikke ASL § 12, stk. 2.

På baggrund af Retslægerådets udtalelse, har min klient løftet sin bevisbyrde for, at der er årsagssammenhæng mellem ulykken og de efterfølgende lidelser."

Selskabet har i mail af 10/6 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Anmodninger/aftaler om fremsendelse af afgørelser fra AES

Klageren har anført, at selskabet ikke har dokumenteret, at selskabet har anmodet klageren om at få tilsendt afgørelserne fra arbejdsskadesagen, når disse forelå.

Selskabet fremlægger som **bilag G** brev af 3. august 2017 til klageren, hvor selskabet oplyste, at der ikke kunne betales aconto-erstatning.

Brevet afsluttes med:

'Vi skal venligst bede dig kontakte os med en kopi af afgørelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring når denne foreligger.'

Som **bilag H** fremlægges notat fra den 24. august 2017 fra telefonsamtale mellem klageren og en medarbejder fra ulykkeafdelingen, hvoraf bl.a. fremgår:

'Forklaret ham brevet og aftalt han vender tilbage når der er nyt fra AES.'

Derudover fremlægges som **bilag I** endnu et notat fra telefonsamtale mellem klageren og en medarbejder fra ulykkeafdelingen fra den 12. november 2018, hvoraf det bl.a. fremgår:

'Han bedes venligst vende retur når der er afg. Ok det vil han gøre.'

Selskabet mener, at det med de fremlagte bilag utvivlsomt er dokumenteret, at klageren helt tilbage fra 2017 har været klar over, at han skulle sende afgørelsen/afgørelserne fra AES til selskabet, når denne/disse forelå.

Klagers bemærkninger vedr. suspension

Klageren fastholder, at han var i utilregnelig uvidenhed om sit krav på godtgørelse for varigt mén frem til afgørelsen fra AES den 24. november 2022.

Klageren anfægter i den forbindelse bl.a. selskabets opfattelse af, at retssagen mod arbejdsgiveren er dokumentation for, at klageren har været vidende om sit krav på mén godtgørelse langt tidligere end den 24. november 2022. Klagerens argument herfor er, at tvisten med arbejdsgiveren ikke har omhandlet *'hvor stor en del af méngraden, der skulle henføres til forudbestående forhold.'*

Selskabet er bekendt med dommens indhold. Henvisningen i selskabets indlæg var til nærværende ulykkessag, hvor tvisten hele tiden har været, om generne skulle henføres til ulykken eller de forudbestående forhold, idet klageren jo allerede ved anmeldelsen har tilkendegivet sin opfattelse af, at ryggenerne var en følge af arbejdsulykken.

Uagtet at retssagen mod arbejdsgiveren ikke har omhandlet godtgørelse for varigt mén, har den unægtelig omhandlet årsagssammenhængen mellem arbejdsulykken og klagerens efterfølgende gener og heraf følgende arbejdsudygtighed. Årsagen til at sagen blev forelagt Retslægerådet har vel netop været, at klageren var af den opfattelse, at der var årsagssammenhæng.

At klageren ikke i tilstrækkelig grad har kunnet sandsynliggøre sit krav over for Codan Forsikring er ikke en suspensionsgrund.

Årsagssammenhæng

Som anført af klageren vedrørte retssagen mod arbejdsgiveren udover en vurdering af ansvaret de midlertidige godtgørelses- og erstatningsposter svie og smerte og tabt arbejdsfortjeneste.

I rettens præmisser fremgår, at der er lagt vægt på Retslægerådets besvarelse, og at klageren op til ulykken arbejdede på fuld tid uden skånehensyn.

Dommen kan efter selskabets opfattelse ikke tages til indtægt for, at retten har vurderet, at klagerens forudbestående forhold ikke har relevans for hans nuværende helbredssituation. Retten har efter selskabets opfattelse udelukkende taget stilling til, at arbejdsulykken den 19. december 2016 var den udløsende årsag for den sygeperiode, som der i sagen krævedes svie og smerte og tabt arbejdsfortjeneste for.

Retslægerådets besvarelse, dommens udfald samt AES's ménafgørelse er efter selskabets opfattelse ikke ensbetydende med, at klageren er berettiget til méngodtgørelse i ulykkessagen.

Der gælder i ulykkessagen en ligefrem bevisbyrde i forhold til, at ménet stammer fra den anmeldte hændelse, ligesom det følger af forsikringsbetingelserne, jf. bilag A, at følgende forhold er undtaget dækning:

Hvad omfatter invaliditetsdækningen ikke?

4. Invaliditetserstatningen udbetales ikke for:

- ...
- Invaliditet, når ulykkestilfældet skyldes sygdom.
- Invaliditet, der skyldes enhver sygdom, forudbestående sygdom, sygdomsanlæg eller lidelse, uanset om sygdommen, sygdomsanlægget eller lidelsen har været symptomgivende eller ej før ulykken.
- Invaliditet, der skyldes, at en tilstedeværende eller tilfældig tilstødende sygdom forværrer følgerne af et ulykkestilfælde.
- Invaliditet, der bestod før ulykkestilfældet, jvfr. tillige pkt. 3.
- Invaliditet, som udelukkende er en forværring af en forudbestående lidelse.
- ...

Retslægerådet har ikke forholdt sig til, hvor stor en del af de varige ryggener, som hidrører fra de forudbestående forhold og hvor stor en del, der eventuelt hidrører fra arbejdsulykken.

I Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 4 fremgår det at:

'I det år der går fra sagsøger raskmeldes efter 1. rygoperation til 2. rygepisode den 19. december 2016, er der intermitterende ryggener og spredte sygedage. Der kan muligvis i nogen grad være tale om gennemgående rygproblemer. Men i det væsentlige er problemstillingen fra den 19. december 2016 beskrevet som en ny episode i henseende til lokalisation og sværhedsgrad, samt udløsende faktorer.'

Retslægerådets besvarelse skal efter selskabets opfattelse forstås på den måde, at Retslægerådet har vurderet, at der har været en egnet hændelse, og at arbejdsulykken har været udløsende for klagerens sygeperiode.

Det fremgår dog også, at *'Der kan muligvis i nogen grad være tale om gennemgående rygproblemer'*.

Klageren har tidligere fået en diskusprolaps som følge af løft af en papkasse. Det er derfor selskabets opfattelse, at klageren uomtvisteligt har væsentlige forudbestående rygproblemer.

Selskabet er ikke enig med klageren i, at formodningsreglen ikke har haft betydning ved AES's fastsættelse af ménet.

I en arbejdsskadesag anses ménet som en følge af arbejdsskaden medmindre, at AES kan løfte bevisbyrden for, at generne med overvejende sandsynlighed skyldes noget andet.

Omvendt er det i ulykkessagen klageren, der skal bevise, at hans gener stammer fra arbejdsulykken.

Det skal altså dokumenteres, at det er overvejende sandsynligt, at klagerens nuværende varige gener skyldes arbejdsulykken og ikke de gener, som han allerede havde i forvejen.

Den bevisbyrde mener selskabet ikke, at klageren har løftet."

Klagerens advokat har i mail af 27/6 2024 til nævnet blandt andet anført:

"1. Bemærkninger til Codans beskrivelse af sagsforløbet

Codan har med sit 2. klagesvar fremlagt en række yderligere dokumenter.

Codan har nu dokumenteret, at Codan én gang skriftligt forud for 2021 har oplyst min klient om, at han skulle sende afgørelser fra AES til Codan. Dette skete den 3. august 2017 jf. bilag G.

AES traf afgørelsen i sagen i januar 2018, mens Ankestyrelsen traf afgørelse i marts 2019. Efter Codan den 30. juli 2021 gentog, at Codan ønskede afgørelserne fra AES, modtog Codan akterne fra AES og Ankestyrelsen omkring september 2021.

Som anført i mit indlæg af 22. maj 2024 er forløbet inden den 28. september 2021 uden betydning for sagens afgørelse, idet Codan gør gældende, at min klients krav er forældet som følge af 1-årsfristen i FAL § 29, stk. 5, som ifølge Codan løb fra den 28. september 2021.

2. Suspension af forældelsen

Som jeg har redegjort for i min klage af 20. februar 2024 på side 2 - 3, følger det af litteratur og retspraksis, at min klients krav på forældelse var suspenderet i medfør af forældelseslovens § 3, stk. 2. Det skyldes, at min klient først efter afgørelsen fra AES af 24. november 2022 havde grund til at tro, at hans méngrad kunne henføres til ulykken.

Codan har heroverfor i sin svar af 10. juni 2021 på side 2 omkring den sideløbende retssag anført, at *'årsagen til, at sagen blev forelagt Retslægerådet har vel netop været, at klageren var af den opfattelse, at der var årsagssammenhæng'*.

Til dette synspunkt bemærkes, at ulykken var en arbejdsskade, og sagen er ført og betalt af min klients fagforening, Advokater har som advokater for [fagforening] vurderet, at da min klient før ulykken var i stand til at arbejde, og først med ulykken blev uarbejdsdygtig, så kunne den juridiske vurdering af sagen pege på årsagssammenhæng.

I den juridiske vurdering, som retten i sidste end foretager, indgår den lægelige vurdering med en væsentlig betydning. Derfor var det relevant at udtage stævning, idet der i verserende retssager kan stilles spørgsmål til Retslægerådet.

Udtagelse af stævning er således den eneste mulighed for at få en lægelige vurdering fra Retslægerådet, som er den eneste lægelige vurdering, der har forrang fremfor den lægelige vurdering hos AES og Ankestyrelsen.

Hverken [fagforening] eller ... Advokater har den fornødne ekspertise til at foretage den lægelige vurdering af årsagssammenhæng. Vi har derfor ikke nogen selvstændig 'opfattelse af årsagssammenhæng'.

Min klient, der er uddannet [erhverv], har heller ikke haft nogen 'opfattelse af årsagssammenhæng'.

Min klient har - berettiget - på baggrund af Codans brev af 28. september 2021, hvor Codan læner sig op af afgørelsen fra AES, haft den opfattelse, at så længe AES havde vurderet, at der ikke var årsagssammenhæng, ville Codan ikke træffe en anden afgørelse.

Det følger af blandt andet Bo von Eyben, Forældelse, 2. udgave side 541, der er citeret i mit indlæg af 20. februar 2024, at det relevante er, hvorvidt den skadelidte symptomer kunne have anden årsag, og om skadelidte havde rimelig grund til at antage, at de faktisk havde anden årsag.

Forud for afgørelsen fra AES af 24. november 2022 havde min klient fået oplyst af såvel Codan som AES, at de lægekonsulenter, der havde set på hans sag, havde vurderet, at der ikke var årsagssammenhæng.

For så vidt angår den sideløbende retssag, har [advokatkontor] udelukkende korresponderet med [fagforening], herunder er udtalelserne fra Retslægerådet alene sendt til [fagforening]. ... Advokater har på intet tidspunkt før dagen inden hovedforhandlingen i november 2022 drøftet Retslægerådets udtalelse med min klient.

Den sideløbende retssag har derfor ikke nogen selvstændig betydning i relation til den private sag, herunder har retssagen ikke bragt min klient i nogen viden i relation til spørgsmålet om årsagssammenhæng.

[Fagforening] har på intet tidspunkt bistået min klient vedrørende hans private forsikring. ... Advokater har først ydet bistand vedrørende den private forsikring efter Codans brev om forældelse af 27. juni 2023 (bilag 1). Min klient har ikke forud for den 27. juni 2023 benyttet advokatbistand til den private sag.

På den baggrund fastholdes det, at min klient først med afgørelsen fra AES af 24. november 2022 havde den nødvendige kendskab til årsagssammenhæng.

Lige nu er min klient i den situation, at Codan utvivlsomt havde afvist årsagssammenhæng, hvis han havde rettet henvendelse inden afgørelsen fra AES af 24. november 2022, og at Codan påberåber sig forældelse, da min klient den 29. november 2022 fremsendte afgørelsen fra AES af 24. november 2022.

3. Årsagssammenhæng

Af de grunde, der fremgår af mit indlæg af 22. maj 2024 fastholdes, at min klient har løftet bevisbyrden for årsagssammenhæng."

Nævnets sekretariat bad den 13/9 2024 selskabet om at fremlægge klagerens henvendelse til selskabet af 29/11 2022. Klagerens advokat har i mail af 1/10 2024 til nævnet blandt andet anført:

"Codan har nu fremlagt bilag J, der er et telefonnotat af 29. november 2022 hvoraf fremgår, at min klient rettede henvendelse telefonisk henvendelse til Codan. Dette er i overensstemmelse med det tidligere beskrevne i sagen.

Som det fremgår, fik min klient under denne telefonsamtale oplyst, at Codan nu ville indhente alle akterne fra AES. Herved er Codan også påbegyndt den genoptagelse sagen, der har medført, at der er indtrådt en ny frist i medfør af FAL § 95, stk. 5. Jeg henviser til min redegørelse til Ankenævnet af 20. februar 2024, side 3 - 4.

I telefonnotatet er henvist til en forældelsesfrist på 5 år. Det fremgår ikke, om det er et notat til internt brug eller om min klient er blevet oplyst om en forældelsesfrist på 5 år.

Under alle omstændigheder er det en forældelsesfrist, der så vidt ses gælder i medfør policen, og som indtræder, hvis der efter 5 år indtræder en forværring i skadelidtes gener.

Denne sag vedrører forældelse efter forældelsesloven § 3, stk. 2 og FAL § 29, stk. 5. Der er tale om lovbaseerede forældelsesfrister, der gælder uafhængigt af, hvad der måtte fremgå af policen.

Hertil kommer, at denne sag primært vedrører spørgsmålet om suspension af forældelse på grund af min klients grund til at tro, at hans vedvarende helbredsmæssige gener skyldes andre forhold end ulykken, idet dette var i overensstemmelse med den daværende vurdering fra Codan, AES og Ankestyrelsen.

I det omfang forældelse er blevet drøftet med min klient under telefonsamtalen, er der således tale om fejlagtig rådgivning. Codan har da heller ikke i sin redegørelse af 5. april 2024 henvist til en 5-årig forældelsesfrist, der relaterer sig til forværring af lidelser."

Selskabet har i mail af 18/10 2024 til nævnet blandt andet anført:

"På baggrund af klagerens indlæg af 1. oktober 2024 skal selskabet fremkomme med yderligere bemærkninger til sagen.

Klageren anfører, at selskabet har påbegyndt genoptagelse af sagen ved at indhente akterne fra arbejdsskadesagen efter telefonsamtalen den 29. november 2022, hvor klageren oplyste, at der var kommet en ny afgørelse fra AES.

Dette kan efter selskabets opfattelse på ingen måde udledes af pågældende telefonnotat. Uden akterne fra arbejdsskadesagen havde selskabet intet grundlag for at vurdere, om klageren havde et krav mod selskabet eller på hvilken baggrund. Selskabet kunne have bedt klageren om selv at fremsende akterne, som kunne dokumentere et evt. krav og dermed berettigede en genoptagelse af sagen, men selskabet valgte i stedet at indhente samtykke fra klageren, og indhente akterne for ham. Denne 'service' kan ikke komme selskabet til last.

Sagen var ved klagerens henvendelse allerede forældet, men selskabet indhentede akterne for at se, om der kunne være tale om en genoptagelsessituation pga. forværring. Hvilket også er grunden til, at sagsbehandleren har fundet det relevant at notere et 'OBS' vedrørende vilkårenes 5 års frist for forværringer.

Selskabet skal endvidere henvise til, at der i brevet til klageren fra den 8. december 2022, bilag F, tages forbehold for forældelse, da han orienteres om, at akterne fra arbejdsskadesagen indhentes.

Selskabet fastholder således det tidligere anførte vedrørende sagen."
Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Uddrag af bilagene gengives nedenfor. Det fremgår af skadesanmeldelsen af 16/2 2017:

"Hvornår skete ulykken? (dag/måned/år)

Den 19-12-2016

...

Hvordan skete ulykken?

På vej op ad rampe på ... kassevogn med opkørselsrampe.

...

Hvad var årsag til at ulykken skete?

Skete fordi emnet der blev kørt op ad rampen vejede så meget, og fordi emnet skulle håndteres manuelt."

Det fremgår af selskabets afgørelse af 24/4 2017:

"Vi har modtaget anmeldelse af ulykkestilfælde den 19. december 2016, hvor du kom til skade med din ryg.

Ulykkestilfældet er omfattet af forsikringen.

Vi gør opmærksom på, at vi har anerkendt ulykkestilfældet ud fra de oplysninger, som du har givet os. Skulle disse oplysninger vise sig at være forkerte, kan det være, at vi ændrer i vores dækning af skaden.

Arbejdsskaden og vurdering af varigt men

Da skaden også er anmeldt til arbejdsskadeforsikringen, bliver sagen behandlet af arbejdsskadeforsikringen/Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Derfor er det vigtigt, at du kontakter os når der foreligger lægeattester eller speciallægeerklæringer i sagen, så vi kan indhente en kopi af disse. Hvis vi ikke hører fra dig inden 2 år efter ulykken, afslutter vi behandlingen af din sag."

Det fremgår af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 22/1 2018:

"Dit samlede varige mén er 15 procent. Vi kan imidlertid kun give godtgørelse for den del af dine gener, der skyldes arbejdsskadens følger. Ud over arbejdsskaden har du gener i form af forudbestående ryggener. Du har siden 2015 haft lænderygsmærter. Den 2. juli 2015 blev du opereret for en diskusprolaps i ryggen samt spinalstenose. I september 2015 var du fortsat nødsaget til at indtage Gabapentin op til tre gange dagligt, for at kunne holde dine smerter ude. I oktober 2015 havde du fortsat ondt i ryggen, med udstråling.

Den 12. november 2015 klagede du over rygsmerter igen, nu med udstråling til venstre side, især ved belastning. Af lægenotatet fremgår, at dette startede for en uge siden efter vrid, og at før operationen var det med udstråling til højre side. I december 2015 var der igen omtale af at smerterne kunne trække ned i venstre balle, og undertiden på ydersiden af knæet.

I maj 2016 opsøgte du igen egen læge på grund af rygsmerter med udstråling. Den 24. november 2016, 2 uger inden aktuelle ulykke fik du et lændehold, med smerter. Din tilstand blev forværret ved ulykken den 19. december 2016. På baggrund af jagende smerter ned i venstre ben med udstråling til venstre læg, blev der udført MR-scanning som viste degeneration (slid) på flere niveauer i lænden samt følger efter laminektomi p. L4/L5. På MR-scanningen kunne der ses forarminal forsnævring med prominierende diskus og prominierende facetled. Den 28. februar 2017 fik du foretaget en stivgørende operation, hvor du blandt andet blev opereret for slidgigtsforandringer.

Vi vurderer på baggrund af de lægelige oplysninger, at størstedelen af dine gener skyldes andre forhold end arbejdsskaden. Vi har ved denne vurdering lagt vægt på ovenstående oplysninger, af hvilke det fremgår, at du siden 2015 har haft smerter, at du i juli 2015 er blevet opereret for en diskusprolaps, samt at du også 2 uger før aktuelle ulykke fik et hold i lænden. Derudover har vi lagt vægt på, at du den 28. februar 2017 blev opereret for slidgigtsforandringer.

Derfor har vi nedsat din méngrad med 12 procent. Det betyder, at dit mén på grund af arbejdsskaden er mindre end 5 procent.

Det betyder, at du ikke har ret til godtgørelse for varigt mén."

Det fremgår af Ankestyrelsens afgørelse af 6/3 2019:

"Ankestyrelsen har nu afgjort din sag

Resultatet er:

- Du har ikke ret til godtgørelse for varigt mén.

Det betyder, at vi stadfæster Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse, da vi er kommet til samme resultat."

Det fremgår af svar fra Retslægerådet af 28/5 2021:

"Med sagens tilbagesendelse skal Retslægerådet besvare de stillede spørgsmål således:

Spørgsmål 1:

Kan det fastslås, at sagsøger i perioden 19. december 2016 - 30. november 2019 har haft en eller flere ryglidelser, og i givet fald hvilke?

Sagsøger blev i juni 2015 opereret for diskusprolaps på niveau L4-L5 efter udstrålende symptomer til højre ben. Han var sygemeldt til genoptræning et halvt år efter operationen og derefter tilbage i arbejde til næste betydelige rygepisode den 19. december 2016, hvor der kommer udstrålende symptomer nu til venstre ben, MR-skanning viste snævre pladsforhold på niveau L5-S1, som han opereres for i februar 2017. Herefter udvikler der sig en kronisk ryglidelse med udstrålende symptomer til begge ben (lumbago chronica cum ischias).

Spørgsmål 2:

Er der overensstemmelse mellem de objektive fund og de subjektive klager, for så vidt angår sagsøgers ryg for perioden 19. december 2016 - 30. november 2019?

Ved kroniske smertetilstande er det altid vanskeligt med overensstemmelse mellem klager og objektive fund, der er i dette tilfælde i det store og hele god overensstemmelse.

Spørgsmål 3:

I det omfang rådet besvarer spørgsmål 1 bekræftende, anmodes rådet om at oplyse, hvilke gener lidelserne må antages at have medført i perioden 19. december 2016 – 30. november 2019.

Såfremt ryglidelserne ikke kan antages at have medført gener i hele perioden 19. december 2016 – 30. november 2019, anmodes rådet om at redegøre nærmere herfor.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 1 og 2.

Spørgsmål 4:

I det omfang rådet besvarer spørgsmål 1 bekræftende, anmodes rådet om at oplyse, om det kan fastslås, at sagsøgers ryglidelser er en følge af en enkeltstående skadeforvoldende begivenhed, eller om lidelserne kan være opstået på anden måde?

I det år der går fra sagsøger raskmeldes efter 1. rygoperation til 2. rygepisode den 19. december 2016, er der intermitterende ryggener og spredte sygedage. Der kan muligvis i nogen grad være tale om gennemgående rygproblemer. Men i det væsentlige er problemstillingen fra den 19. december 2016 beskrevet som en ny episode i henseende til lokalisation og sværhedsgrad, samt udløsende faktorer.

Spørgsmål 5:

Såfremt rådet besvarer spørgsmål 4 bekræftende, anmodes rådet om at oplyse, om det kan fastslås, at den enkeltstående skadeforvoldende begivenhed har fundet sted den 19. december 2016.

I forbindelse med besvarelsen af spørgsmålet anmodes rådet blandt andet om at oplyse, hvilken betydning i forbindelse med besvarelsen af spørgsmålet har tillagt

- a. *det færdselsuheld, som sagsøger var involveret i den 9. marts 2015,*
- b. *det vrid i ryggen, som sagsøger var udsat for i juni 2015, jfr. blandt erklæringen udfærdiget den 1. august 2016 af Mette Kirstine Christensen (bilag 23),*
- c. *det løft, som sagsøger havde foretaget den 24. november 2016, jfr. blandt andet notaterne i sagsøgers egen læges journal den 20., 23. og 28. december 2016 (bilag 32), og*
- d. *beskrivelsen af sagsøgers ryggener i de lægelige akter forud for den 19. december 2016, jfr. blandt andet det i sagsøgers egen læges journal (bilag 18) og erklæringen udfærdiget af speciallæge i ortopædkirurgi Sten Rasmussen den 19. februar 2018.*

Færdselsulykkestilfældet den 9. marts 2015 medførte en whiplash lignende læsion med smerter i nakken og udstrålende symptomer til armene, som i varierende grad har været tilstede i årene herefter. Der var tale om et ret voldsomt trafikulykkestilfælde, hvor sagsøger i en varebil med 50 km i timen kørte frontalt ind i en holdende bus. 1. rygepisode, i juni 2015, opstår i forbindelse med løft af en tom papkasse, en belastning der ikke i sig selv er egnet til at fremkalde en diskusprolaps. Det er muligt at trafikulykkestilfældet har haft betydning for rygproblemstillingen i juni 2015, men det er ikke muligt for Retslægerådet at komme dette forhold nærmere. Den 24. november 2016 fik sagsøger et mindre lændehold som ikke medførte lægekontakt, dette tillægges

ikke betydning for 2. rygepisode. 2. rygepisode den 19. december 2016 finder sted, da sagsøger er ved at læsse en cirka 75 kg tung ..., som trilles på en sækkevogn op ad en knap 3 meter lang rampe til en varebil. På grund af glat underlag mister sagsøger fodfæstet og kompenserer ved at holde igen mod emnet, og han oplever i den forbindelse et vrid i lænden. Det er plausibelt, at dette har indebåret en relevant biomekanisk belastning, og at sagsøgers 2. rygepisode sandsynligvis (skala: meget sandsynligt, sandsynligt, mindre sandsynligt) kan henføres til denne belastning.

Spørgsmål 6:

Såfremt rådet besvarer spørgsmål 4 bekræftende, anmodes rådet om at oplyse, om den enkeltstående skadeforvoldende begivenhed kan have været af en karakter som den, der er beskrevet i stævningen.

Ulykkestilfældet den 19. december 2016 er i det store og hele beskrevet enslydende i de lægelige papirer og i processkrifterne.

Spørgsmål 7:

I det omfang rådet besvarer spørgsmål 1 bekræftende, anmodes rådet om at oplyse, om det kan fastslås, at de pågældende ryglidelser er varige.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 1 og 3.

Spørgsmål A:

Den ulykke, som sagsøger angiver at have været var udsat for den 19. december 2016, er i stævningen nærmere beskrevet således:

'Sagsøger var på ulykkestidspunktet ansat hos sagsøgte og havde på ulykkesdagen til opgave at fylde en bil med iltudstyr, der skulle leveres til iltpatienter dagen efter.

Hans arbejdssted var sagsøgtes daværende adresse, [adresse].

Iltdstyret skulle køres op i kassebilen ad en rampe, der var 262 cm. lang. Den bil, der var stillet til sagsøgers rådighed var en ..., der var forhøjet med et lag ekstra fjedre, således at højden var 78 cm. Dette betyder, at rampen havde en hældning på 17,32 grader. Rampen var udført i aluminium. Det iltudstyr, der skulle transporteres, var en 45 liter ..., der i fyldt tilstand vejer mellem 70 og 75 kg., måske endda mere. Hertil kommer vægten af den løftevogn, som sagsøger anvendte.

Sagsøger tog tilløb for at få vogn og ... op ad rampen. Lige før sagsøger var helt oppe ved overgangen mellem rampe og bil, gled hans ene fod, fordi der var vådt, og sagsøger fik overbalance og måtte korrigere og fik et voldsomt smæld i ryggen.

Sagsøger blev sygemeldt straks efter, at skaden var sket.'

Idet Retslægerådet bedes forudsætte, at det efter bevisførelsen for retten lægges til grund, at forløbet var som beskrevet ovenfor, bedes Retslægerådet oplyse, om Retslægerådet anser, at et forløb som beskrevet er egnet til at medføre de gener og lidelser, som sagsøger har oplevet i perioden 19. december 2016 til 30. november 2019.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 5 og 6.

Spørgsmål B:

Idet Retslægerådet bedes forudsætte, at det efter bevisførelsen for Retten lægges til grund, at sagsøger var udsat for en ulykke den 19. december 2016, og at forløbet var som beskrevet under spørgsmål A, bedes Retslægerådet i forlængelse af besvarelsen af spørgsmål 1, 4 og 5 vurdere, om ulykken som sagsøger angiver at have været udsat for den 19. december 2016 har været udløsende faktor for og medvirkende årsag til de gener, sagsøger har haft i perioden 19. december 2016 til 30. november 2019.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 4 og 5.

Spørgsmål C:

Idet Retslægerådet bedes forudsætte, at det efter bevisførelsen for Retten lægges til grund, at sagsøger var udsat for en ulykke den 19. december 2016, og at forløbet var som beskrevet under spørgsmål A, bedes Retslægerådet oplyse, om Retslægerådet anser, at eventuelle forud bestående gener og/eller lidelser er blevet forværret i forbindelse med ulykken, som sagsøger angiver at have været udsat for den 19. december 2016.

Der er ikke andre forudgående forhold end det beskrevne i besvarelsen af spørgsmål 5.

Spørgsmål D:

Hvilken betydning har Retslægerådet ved besvarelsen af spørgsmål 4 tillagt det forhold, at sagsøger efter ca. 6 måneders sygemelding og 2 måneders optrapning i arbejdstid efter operationen den 1. juli 2015 genoptog sit sædvanlige arbejde?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 1 og 4."

Det fremgår af selskabets afgørelse af 28/9 2021:

"Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har nu vurderet de varige følger, du fik af ulykken 19. december 2016. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har fastsat invaliditetsgraden til under 5%, og vi er enige i denne afgørelse.

For at du kan få erstatning fra ulykkesforsikringen, skal invaliditetsgraden skal være mindst 5%. Vi kan derfor ikke udbetale erstatning efter skaden, og vi afslutter derfor skadebehandlingen.

Bliver dit helbred på et senere tidspunkt forværret som følge af ulykken, skal du i første omgang kontakte Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, og derefter straks give os besked, hvis sagen genoptages."

Det fremgår af svar fra Retslægerådet af 25/11 2021:

"Med sagens tilbagesendelse skal Retslægerådet besvare de stillede spørgsmål således:

Spørgsmål 8:

Kan det på baggrund af de objektive fund alene fastslås, at de forhold, som var årsag til operationen i februar 2017, var en følge af enkeltstående skadevoldende begivenhed og ikke er opstået uden kendt årsag, som følge af en degenerativ ryglidelse eller som følge af belastning, som normalt ikke ville være egnet til at medføre ryggener.

I den forbindelse anmodes rådet om at oplyse, hvilken betydning rådet har tillagt den omstændighed, at sagsøger i juni 2015 pådrog sig en discusprolaps i forbindelse med løft af en tom papkasse, som var en belastning, der ikke i sig selv var egnet til at fremkalde en discusprolaps.

Rådet anmodes endvidere om at oplyse, hvilken betydning rådet har tillagt den omstændighed, at det den 31. august 2016 i sagsøgers egen læges journal (bilag 19) var anført, at sagsøger havde kroniske lændesmerter.

Endelig anmodes om at oplyse, hvilken betydning rådet har tillagt den omstændighed, at Ankestyrelsen har vurderet, at 5/6 af sagsøger ryggene ikke var en følge af den anerkendte arbejdsskade den 19. december 2016 (bilag 9).

De objektive fund siger i sig selv ikke noget om årsagen. Årsagsforhold vurderes på baggrund af tidligere og nuværende sygehistorie, eksponering, helbredsudfald og diagnose samt konkurrerende faktorer. Discusprolapsen i 2015 er opstået af ukendt årsag. Konsultationen den 31. august 2016 drejede sig om hovedpine. Herudover havde sagsøger intermitterende forudgående lændesmerter, men ikke af en karakter og alvorlighed som efter episoden i december 2016. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og Ankestyrelsen afgør sager på baggrund af en samlet vurdering, hvori indgår medicinske, juridiske og økonomiske faktorer. Retslægerådet vurderer alene sagerne ud fra medicinsk viden.

Spørgsmål 9:

Såfremt det lægges til grund, at de forhold, som var årsag til operationen i februar 2017, var en følge af enkeltstående skadevoldende begivenhed, anmodes rådet om at oplyse, om det på baggrund de objektive fund alene kan fastslås, at de pågældende forhold ikke helt eller delvist var en følge af det løft, som sagsøger foretog den 24. november 2016.

I den forbindelse anmodes rådet om at oplyse, om det på baggrund af de objektive fund alene kan fastslås, at der efter den 24. november 2016 er sket en forværring af de forhold, som var årsag til operationen i februar 2017.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 8.

Spørgsmål 10:

Idet der henvises til rådets besvarelse af spørgsmål 5, anmodes rådet om at oplyse, hvad der er årsagen til, at rådet under besvarelsen af spørgsmålet har anført, at rådet ikke har tillagt det løft, som sagsøger var udsat for den 24. november 2016 og som medførte lænderyggene, nogen betydning.

I den forbindelse anmodes rådet om at oplyse, hvilken betydning rådet har tillagt den omstændighed, at det i notaterne af 20., 23. og 28. december 2016 i sagsøgers egen læges journal (bilag 19) var anført, at sagsøger på de pågældende tidspunkter fortsat havde gener som følge af løftet den 24. november 2016, herunder den 23. december 2016, hvor det var anført, at der var uændrede smerter siden løftet den 24. november 2016.

Lændeholdet 14 dage forud for ulykkestilfældet den 19. december 2016 er ikke beskrevet nærmere, hverken udløsende faktorer eller helbredsudfald. Ud fra sagens samlede oplysninger vurderer

Retslægerådet, at det er den ganske betydelige påvirkning den 19. december 2016, som er den afgørende faktor.

Spørgsmål 11:

Idet der henvises til rådets besvarelse af spørgsmål 1, anmodes rådet om at oplyse, hvad der var årsag til, at sagsøger udviklede den kroniske ryglidelse med udstrålende symptomer til begge ben?

I den forbindelse anmodes rådet om at oplyse, hvilken betydning rådet har tillagt den omstændighed, at det den 31. august 2016 i sagsøgers egen læges journal (bilag 19) var anført, at sagsøger havde kroniske lændesmerter.

Endvidere anmodes om at oplyse, hvilken betydning rådet har tillagt den omstændighed, at Ankestyrelsen har vurderet, at 5/6 af sagsøger ryggene ikke var en følge af den anerkendte arbejds-skade den 19. december 2016 (bilag 9).

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 1, 5 og 8."

Det fremgår af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 24/11 2022:

"Afgørelse: Du får godtgørelse for varigt mén

Vi skriver til dig, fordi vi har truffet afgørelse om varigt mén som følge af din arbejdsskade. Det drejer sig om smerter ryghvirvelsøjlen. Vi har afgjort, at du har et mén efter arbejdsskaden på 12 %, og at du får 93.530 kr. i godtgørelse.

...

Begrundelse for afgørelsen

Den 24. januar 2022 blev vi bedt om at genoptage din sag.

Vores første afgørelse om varigt mén blev truffet den 22-01-2018, og det er dermed mindre end 5 år siden. Vi kan genoptage en sag inden for 5 år, hvis der er sket væsentlige ændringer i de forhold, der lå til grund for første afgørelse. Vi har genoptaget din sag, fordi der forelægger nye oplysninger fra retslægerådet.

...

Sådan har vi afgjort, at dit mén efter arbejdsskaden er på 12 %

Det fremgår af speciallægeerklæringen fra 12. april 2018, at du har konstante smerter i lænderyggen, med konstante smerter svarende til venstre lår som forværres ved fysisk belastning eller berøring. Derudover har du nerveforstyrrelser, idet der er følelsesløshed svarende til højre forfods undersål, som i særlige tilfælde kan blive til smerter der strækker sig under foden og på til knæet bagpå underbenet.

Derudover oplever du, at du ikke kan sidde ned i længere tid, men er nødt til at holde pause under gåture efter cirka 1 km. Derudover kan du heller ikke løbe eller cykle. Du har været nødt til at sælge din motorcykel, da du ikke kan bruge den, og du har trukket dig socialt fra koncerter og camping, og du afholder dig fra at danse og gå i haven. Derudover skal du prioritere dine hjemmeøvelser, for at reducere generne fra lænderyggen.

Af medicin tager du Gabapentin 4 gange dagligt, Panodil flere gange dagligt efter behov, og ved særligt stærke smerter tager du Oxynorm efter behov, svarende til cirka 3 gange om måneden.

Henset til dit funktionsniveau og dit indtag af medicin svarer til middelsvære smerter.

Ved den lægelige undersøgelse er der fundet trykømhed omkring L4 i lænderyggen, samt i området L4/L5 mod venstre. Bevægeligheden i lænderyggen er beskrevet som funktionelt stiv. Finger-gulv-afstand svarer til en meter og du kan ligeledes ikke rotere i lænderyggen. Derudover er bevægeligheden i dine øvre dele af ryggen og nakken også begrænset, og i nakken kan du kun bevæge nakken få grader. Henset til beskrivelsen af din bevægelighed, vurderer vi din bevægelighed som betydeligt indskrænket.

Vi vurderer, at følgerne efter din arbejdsskade ligger mellem méntabellens punkt B.1.1.3 og méntabellens punkt B.1.1.6, fordi du har middelsvære smerter men betydelig indskrænket bevægelighed.

Efter en samlet skønsmæssig vurdering af dine gener, har vi fastsat dit samlede varige mén til 18 %.

...

Fradrag i dit varige mén ved forudbestående gener

...

Du har også haft gener i lænderyggen før arbejdsskaden.

Det fremgår af journal fra din egen læge, at du første gang opsøgte læge i 2015, hvor du klagede over smerter i lænderyggen, som følge af en diskusprolaps.

Du har herefter opsøgt læge kontinuerligt i perioden mellem 2015 og 2016, hvor du har klaget over gener i form af smerter og udstråling til underekstremiteterne. Du blev videre opereret for en diskusprolaps i lænderyggen i 2015.

Vi vurderer dermed, at du har haft forudbestående gener fra lænderyggen i perioden fra 2015, hvor du havde en diskusprolaps i lænderyggen og frem til starten af december 2016, hvor du beskrev et lændehold. Ved vores vurdering har vi lagt vægt på, at dine gener bestod i behandlingskrævende diskusprolaps.

Vi vurderer, at disse gener med overvejende sandsynlighed har indflydelse på dine nuværende gener som opstod i lænden den 19. december 2016. Vi lægger vægt på at diskusprolapsen har en sådan medicinsk karakter, at den ligeledes vil have en lille indflydelse på dine nu værende gener.

Vi vurderer dog ikke, at lændeholdet 14 dage før den anmeldte hændelse indtrådte, kan begrunde et fratræk, idet generne kun blev nævnt ved én konsultation, og som med overvejende sandsynlighed ville være gået i sig selv igen.

Vi vurderer derfor, at der er grundlag for at nedsætte godtgørelsen for varigt mén med 1/3, fordi det er vores lægefaglige vurdering, at dine forudbestående gener i lænderyggen i form af en tidlige diskusprolaps. Vi vurderer at gener efter denne operation er en del af dine nuværende gener i lænderyggen og dermed indgår som en del af dit samlede varige mén i dag.

Det betyder, at vi har vurderet dit varige mén som følge af arbejdsskaden til 12 %."

Ankenævnet for Forsikring

23.

101214

Det fremgår af selskabets telefonnotat af 29/11 2022:

"Skl. ringer ind.

AES har truffet ny afgørelse for få dage siden.

Vi aftaler jeg henter det hele fra AES og så må vi se.

OBS på forældelse:

'Forsikringen dækker ikke følger, herunder forværring af følger, der viser sig senere end 5 år efter, at ulykkestilfældet er indtrådt, eller sygdommen er diagnosticeret'

Det fremgår af selskabets mail til klageren af 8/12 2022:

"Ulykkesforsikringen - Vi afventer oplysninger fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

Vi har modtaget din samtykkeerklæring vedrørende den anmeldte hændelse den 19. december 2016.

Vi har brug for flere oplysninger, og har derfor skrevet til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring for at få de lægelige oplysninger og seneste afgørelser derfra.

Vi vender tilbage til dig, når vi har modtaget de ønskede oplysninger.

Vi tager forbehold for, at et eventuelt krav efter denne skade kan være forældet."

Det fremgår af selskabets afgørelse af 27/6 2023:

"Vi har modtaget de lægelige oplysninger i sagen, som Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har haft vedrørende hændelsen den 19-december-2016.

Sagen er tidligere afgjort i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og i Ankestyrelsen, som på grund af forudbestående vurderede invaliditetsgraden for dine direkte følger efter skaden til under 5%.

Den 28. september 2021 skrev vi til dig, at vi var enige i den vurdering, og derfor ikke kunne udbetale erstatning til dig og at vi sluttede skadebehandlingen.

Du kontakter os igen den 29. november 2022 og oplyser, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har truffet en ny afgørelse i sagen.

Vi skriver til dig den 8. december 2022, at vi indhenter disse oplysninger og tager samtidig forbehold for, at et eventuelt krav efter denne skade kan være forældet.

Vi har nu modtaget de lægelige oplysninger og afgørelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, hvor de nu alene fratrækker 5% for forudbestående, således at de ender på en méngrad på 12%.

Der er således ikke tale om, at der er sket en forværring af dine følger efter skaden, men derimod om at man har ændret på den tidligere trufte afgørelse.

Når selskabet har truffet afgørelse i en sag, har man 1 år til at vende tilbage til denne afgørelse i henhold til Forsikringsaftalelovens §29 stk. 5 1. afsnit.

Ankenævnet for Forsikring

24.

101214

Det vil sige, at et eventuelt krav efter denne skade er forældet 1 år efter vores brev af 28. september 2021, det vil sige den 28. september 2022.

Da du først kontakter os igen den 29. november 2022 er et eventuelt yderligere krav efter denne skade således forældet, og vi kan ikke tilbyde at behandle sagen."

Det fremgår af forsikringsbetingelserne:

"Forsikringsbetingelser

...

8. Forældelse af sikredes krav

For dækning af skader gælder forsikringsaftalelovens almindelige bestemmelser, jvfr. dog bestemmelsen i pkt. 6, 3. afsnit."

Nævnet udtaler:

Klageren var udsat for en arbejdsulykke den 19/12 2016, som hans private ulykkesforsikring anerkendte som en ulykke. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fastsatte den 22/1 2018 klagerens varige mén i arbejdsskadesagen til mindre end 5 %. Afgørelsen blev stadfæstet af Ankestyrelsen den 6/3 2019. Selskabet afviste den 28/9 2021 at udbetale méngodtgørelse over klagerens private ulykkesforsikring. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring revurderede den 24/11 2022 sagen og fastsatte klagerens varige mén til 12 % i arbejdsskadesagen. Den 29/11 2022 kontaktede klageren selskabet, som den 27/6 2023 meddelte, at kravet var forældet. Klageren ønsker ménerstatning.

Selskabet har anført, at klageren ikke henvendte sig inden for 1 år efter selskabets afgørelse den 28/9 2021. Selskabet har anført, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings revurdering den 24/11 2022 ikke var udtryk for en forværring af klagerens gener, men "at der blot var tale om en ændret vurdering". Selskabet har anført, at forældelsesfristen ikke er suspenderet, idet klageren har forfulgt sit krav "både i ansvarssagen mod arbejdsgiveren og i arbejdsskadesagen over for arbejdsskadeforsikringen" siden ulykken i 2016, hvorfor klageren ikke har været i utilregnelig uvidenhed om sit krav mod selskabet. Selskabet har anført, at "der har verseret en retssag om ansvar mod arbejdsgiveren, hvor sagen har været forelagt Retslægerådet. Klageren har på baggrund af udtalelserne fra Retslægerådet i ansvarssagen bedt AES om genoptagelse af

arbejdsskadesagen, idet klageren fandt, at der var dokumentation for årsagssammenhæng på baggrund af udtalelserne fra Retslægerådet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at det fremgår af sagens bilag, at den første udtalelse fra Retslægerådet, jf. bilag 6, forelå allerede den 28. maj 2021, altså inden Codan afviste sagen den 28. september 2021. Udtalelsen blev ikke sendt til Codan i ulykkessagen". Selskabet har anført, at der ikke på noget tidspunkt har været tvivl om årsagssammenhængen men blot om, hvor stor en del af méngraden, der skulle henføres til forudbestående forhold, og hvor stor en del der skulle henføres til følger efter arbejdsskaden.

Klageren har anført, at forældelsesfristen er suspenderet, idet han ikke før Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings revurdering af 24/11 2022 havde grund til at tro, at méngraden kunne henføres til arbejdsulykken, fordi Arbejdsmarkedets Erhvervssikring tidligere havde afvist, at der var årsagssammenhæng. Klageren har anført, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings anerkendelse af årsagssammenhæng udgør en væsentlig oplysning af betydning for bedømmelse af kravet. Klageren har anført, at det udløser en ny frist, jf. forsikringsaftaleloven § 29, stk. 5, 2. pkt. Klageren har anført, at selskabet "konkret har genoptaget sagen, idet Codan den 8. december 2022 indhentede de nye og relevante oplysninger. Også Codans sagsbehandlingstid på 7 måneder viser, at Codan reelt har genoptaget sagen". Klageren har henvist til Bo von Eyben, Forældelse, 2. udgave, hvor der fremgår følgende af side 541: "Selv om skadelidte er klar over, at der er sket en vis skade, kan suspension som følge af manglende kendskab til årsagssammenhæng indtræde, hvis skadelidte ikke havde grundlag for at henføre senere symptomer til denne skade. Denne uvidenhed kan især begrunde suspension, hvis disse symptomer kunne have anden årsag, og skadelidte havde rimelig grund til at antage, at de faktisk havde anden årsag". Klageren har henvist til FED2008.286, og har anført af det fremgår, at landsretten lagde til grund, at skadelidte i en periode havde været i utilregnelig uvidenhed om, at nogle gener kunne relateres til en færdselsulykke frem for forudgående lidelser.

Det fremgår af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 22/1 2018, at "størstedelen af dine gener skyldes andre forhold end arbejdsskaden. Vi har ved denne vurdering lagt vægt på ovenstående oplysninger, af hvilke det fremgår, at du siden 2015 har haft smerter, at du i juli 2015 er blevet opereret for en diskusprolaps, samt at du også 2 uger før aktuelle ulykke fik et

hold i lænden. Derudover har vi lagt vægt på, at du den 28. februar 2017 blev opereret for slidgigtsforandringer".

Det fremgår af Ankestyrelsens afgørelse af 6/3 2019, at "vi stadfæster Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse, da vi er kommet til samme resultat".

Det fremgår af svar fra Retslægerådet af 28/5 2021 vedr. spørgsmål 5, at "færdselsulykkestilfældet den 9. marts 2015 medførte en whiplash lignende læsion med smerter i nakken og udstrålende symptomer til armene, som i varierende grad har været tilstede i årene herefter ... 1. rygepisode, i juni 2015, opstår i forbindelse med løft af en tom papkasse, en belastning der ikke i sig selv er egnet til at fremkalde en diskusprolaps. Det er muligt at trafikulykkestilfældet har haft betydning for rygproblemstillingen i juni 2015, men det er ikke muligt for Retslægerådet at komme dette forhold nærmere. Den 24. november 2016 fik sagsøger et mindre lændehold som ikke medførte lægekontakt, dette tillægges ikke betydning for 2. rygepisode. 2. rygepisode den 19. december 2016 finder sted, da sagsøger er ved at læsse en cirka 75 kg tung ..., som trilles på en sækkevogn op ad en knap 3 meter lang rampe til en varebil. På grund af glat underlag mister sagsøger fodfæstet og kompenserer ved at holde igen mod emnet, og han oplever i den forbindelse et vrid i lænden. Det er plausibelt, at dette har indebåret en relevant biomekanisk belastning, og at sagsøgers 2. rygepisode sandsynligvis (skala: meget sandsynligt, sandsynligt, mindre sandsynligt) kan henføres til denne belastning".

Det fremgår af selskabets afgørelse af 28/9 2021, at "Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har fastsat invaliditetsgraden til under 5%, og vi er enige i denne afgørelse ... Vi kan derfor ikke udbetale erstatning efter skaden, og vi afslutter derfor skadebehandlingen. Bliver dit helbred på et senere tidspunkt forværret som følge af ulykken, skal du i første omgang kontakte Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, og derefter straks give os besked, hvis sagen genoptages".

Det fremgår af svar fra Retslægerådet af 25/11 2021 vedr. spørgsmål 10, at "lændeholdet 14 dage forud for ulykkestilfældet den 19. december 2016 er ikke beskrevet nærmere, hverken udløsende faktorer eller helbredsudfald. Ud fra sagens samlede oplysninger vurderer Retslæge-

rådet, at det er den ganske betydelige påvirkning den 19. december 2016, som er den afgørende faktor".

Det fremgår af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings revurdering af 24/11 2022, at "vi har genoptaget din sag, fordi der forelægger nye oplysninger fra retslægerrådet ... Det fremgår af speciallægeerklæringen fra 12. april 2018, at du har konstante smerter i lænderyggen, med konstante smerter svarende til venstre lår som forværres ved fysisk belastning eller berøring. Derudover har du nerveforstyrrelser, idet der er følelsesløshed svarende til højre forfods undersål, som i særlige tilfælde kan blive til smerter der strækker sig under foden og på til knæet bagpå underbenet ... Af medicin tager du Gabapentin 4 gange dagligt, Panodil flere gange dagligt efter behov, og ved særligt stærke smerter tager du Oxynorm efter behov, svarende til cirka 3 gange om måneden ... Ved den lægelige undersøgelse er der fundet trykømhed omkring L4 i lænderyggen, samt i området L4/L5 mod venstre. Bevægeligheden i lænderyggen er beskrevet som funktionelt stiv ... Derudover er bevægeligheden i dine øvre dele af ryggen og nakken også begrænset ... Vi vurderer, at følgerne efter din arbejdsskade ligger mellem méntabellens punkt B.1.1.3 og méntabellens punkt B.1.1.6, fordi du har middelsvære smerter med betydelig indskrænket bevægelighed ... Du har også haft gener i lænderyggen før arbejdsskaden ... Vi vurderer dermed, at du har haft forudbestående gener fra lænderyggen i perioden fra 2015, hvor du havde en diskusprolaps i lænderyggen og frem til starten af december 2016, hvor du beskrev et lændehold ... Vi vurderer dog ikke, at lændeholdet 14 dage før den anmeldte hændelse indtrådte, kan begrunde et fratræk, idet generne kun blev nævnt ved én konsultation, og som med overvejende sandsynlighed ville være gået i sig selv igen. Vi vurderer derfor, at der er grundlag for at ned sætte godtgørelsen for varigt mén med 1/3, fordi det er vores lægefaglige vurdering, at dine forudbestående gener i lænderyggen i form af en tidligere diskusprolaps. Vi vurderer at gener efter denne operation er en del af dine nuværende gener i lænderyggen og dermed indgår som en del af dit samlede varige mén i dag. Det betyder, at vi har vurderet dit varige mén som følge af arbejdsskaden til 12 %".

Det fremgår af selskabets telefonnotat af 29/11 2022, at klageren "ringer ind. AES har truffet ny afgørelse for få dage siden. Vi aftaler jeg henter det hele fra AES og så må vi se. OBS på foræl-

Ankenævnet for Forsikring

28.

101214

delse: 'Forsikringen dækker ikke følger, herunder forværring af følger, der viser sig senere end 5 år efter, at ulykkestilfældet er indtrådt, eller sygdommen er diagnosticeret'".

Det fremgår af selskabet mail af 8/12 2022, at "vi har modtaget din samtykkeerklæring vedrørende den anmeldte hændelse den 19. december 2016. Vi har brug for flere oplysninger, og har derfor skrevet til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring for at få de lægelige oplysninger og seneste afgørelser derfra. Vi vender tilbage til dig, når vi har modtaget de ønskede oplysninger. Vi tager forbehold for, at et eventuelt krav efter denne skade kan være forældet".

Det fremgår af selskabets afgørelse af 27/6 2023, at klageren "kontakter [selskabet] igen den 29. november 2022 og oplyser, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har truffet en ny afgørelse i sagen ... Vi har nu modtaget de lægelige oplysninger og afgørelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, hvor de nu alene fratrækker 5% for forudbestående, således at de ender på en méngrad på 12%. Der er således ikke tale om, at der er sket en forværring af dine følger efter skaden, men derimod om at man har ændret på den tidligere trufede afgørelse".

Det følger af forsikringsaftalelovens § 29, stk. 1, og forældelseslovens § 2 og § 3, at et krav på forsikringsdækning forældes 3 år efter det tidligste tidspunkt, hvor klageren kunne fremsætte et krav om forsikringsdækning over for ulykkesforsikringen.

Det følger af forsikringsaftalelovens § 29, stk. 5, 2. pkt., at hvis selskabet anerkender, at der foreligger en dækningsberettiget skade, men anmoder om yderligere oplysninger med henblik på opgørelse af kravets størrelse, indtræder forældelse 3 år efter selskabets meddelelse herom. Endvidere fremgår det, at der tidligst indtræder forældelse af et uforældet krav 1 år efter selskabets afvisning af kravet.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klagerens krav var forældet forud for klagerens henvendelse til selskabet den 29/11 2022. Nævnet finder, at klageren ikke har godtgjort, at han var i utilregnelig uvidenhed om eksistensen af sit eventuelle krav, hvorfor der ikke er indtrådt

suspension af forældelsesfristen, jf. forældelsesloven § 3, stk. 2. Nævnet kan herefter ikke kritisere selskabets afgørelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at selskabet den 28/9 2021 afviste at dække skaden, og klageren skulle derfor have henvendt sig inden 1 år herefter. Selskabet oplyste, at klageren i tilfælde af forværring skulle henvende sig til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og give selskabet besked i tilfælde af genoptagelse.

Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at den første udtalelse fra Retslægerådet forelå den 28/5 2021, hvilket var forud for det tidspunkt, hvor selskabet afviste klagerens krav. Selskabet har oplyst, at selskabet den 28/9 2021 ikke havde kendskab til Retslægerådets udtalelse. Den anden udtalelse fra Retslægerådet forelå den 25/11 2021. På det tidspunkt var klagerens krav ikke forældet. Henset til indholdet af Retslægerådets to udtalelser er det nævnets vurdering, at klageren ultimo november ikke kan anses for at have været i utilregnelig uvidenhed om sit krav i en sådan periode, at hans krav ikke var forældet, da han den 29/11 2022 bad selskabet om at revurdere hans sag.

Nævnet har også lagt vægt på, at selskabet ved sin efterfølgende adfærd ikke kan anses for at have givet afkald på at gøre forældelse gældende eksempelvis ved at indlede forhandlinger, uanset at der var indtrådt forældelse. Nævnet bemærker, at selskabets indhentelse af oplysninger fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 8/12 2022 kan være sket for at få belyst, om der var sket en forværring af klagerens tilstand. Det fremgår af selskabets brev, at "vi tager forbehold for, at et eventuelt krav efter denne skade kan være forældet".

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til et andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Ankenævnet *for* Forsikring

30.

101214

Klageren får ikke medhold.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Thønnings', written in a cursive style.

Peter Thønnings